

Strach o prostor, podprůměrné platy, nejistota finanční podpory. Pražská rodinná a mateřská centra stále bojují o své místo v systému

Unie center pro rodinu a komunitu ve spolupráci se Sítí pro rodinu zmapovala potřeby pražských rodinných a mateřských center. Z obsáhlého dotazníku, do kterého se zapojilo 25 organizací ze všech městských částí, vyplynuly problémy, kterým centra stále čelí.

Dvacet pět pražských rodinných, mateřských a komunitních center se zapojilo do dotazníku, který v listopadu tohoto roku vypracovaly Regina Dlouhá a Edita Janečková z Unie center pro rodinu a komunitu a Irena Příbylová a Dana Richter ze Sítě pro rodinu. Obsáhlý dotazník analyzoval potřeby center, které působí ve všech městských částech Prahy. Přestože centra navštíví ročně 14 tisíc unikátních rodin, instituce stále čelí nejasné pozici v systému, strachům o prostory, podprůměrným platům i nejistotě finanční podpory.

Z dotazníku vyplynulo, že z dvaceti pěti center je patnáct členy Unie center pro rodinu a komunitu, devět členy Sítě pro rodinu a dále jsou centra organizovaná v rámci Rodinného svazu ČR, YMCA a dalších. Všechna dotazovaná centra provozují svou činnost v dlouhodobě pronajatých prostorách, a to převážně od městských částí. Více než polovina center nabízí své služby každý pracovní den, čtvrtina z dotazovaných i přes víkendy.

Z analýzy vychází, že průměrně každým centrem projde kolem 550 unikátních rodin ročně, což je dohromady téměř 14 tisíc rodin. Největší poptávka je po službách suplujících jesle a školky, dále po aktivitách rodičů s dětmi, v neposlední řadě je zájem o poradenské služby. Do základní činnosti pražských center patří organizace kurzů, kroužků, příměstských táborů a dalších volnočasových aktivit. Posláním většiny z nich je podpora rodičovství, podpora komunitního života v lokalitě a podpora sladování rodinného a pracovního života.

Dotazník zmapoval potřeby a především problémy, kterým centra čelí. Limitem pro uspokojení poptávky je většinou nedostatek prostoru, popřípadě nemožnost finančně zajistit kvalifikovaný personál.

Přibližně třetina center rozšířila své podpůrné služby do spolupráce se soudy a OSPODy a 8 % z nich nabízí služby, u nichž mají klienti účast nařízenou. Nicméně 96 % činností rodinných a mateřských center představuje služby, na které přichází klienti z vlastní vůle. I přesto má 40 % center roční rozpočet od jednoho do tří milionu korun a pouze 32 % nad tři miliony korun. Ostatní pracují s rozpočtem do jednoho milionu korun ročně, ale 12 % pouze s rozpočtem do 50 tisíc korun za rok.

Nejčastějším zdrojem financí je pro centra vlastní výdělečná činnost. Dále jsou to projekty ve spolupráci s městskými částmi, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Magistrátem hlavního města Prahy a dárcovství. Devět center z 25 je úspěšných v získávání finanční podpory od lokálních firem.

Od Magistrátu hlavního města Prahy získávají centra v průměru 9,9 % z celkového rozpočtu. Dotace jsou také nejčastější formou spolupráce center s MHMP. Možnosti rozvoje spolupráce vidí centra v nastavení víceletého financování, v dřívějším informování o výsledcích dotačních žádostí, v aktivní realizaci rodinné politiky, v podpoře center formou propagace. Důležitá je pro centra také podpora ze strany městských částí.

Dotace z městských částí je průměrně 13,7 % z ročního rozpočtu pražských center a tyto dotace jsou nejčastější formou spolupráce městských částí a center. Další formou spolupráce je u většiny z nich pronájem prostor a potom už jednotlivé prvky síťování v rámci lokality. Pouze pět z dvaceti pěti dotazovaných center se může ve své městské části obrátit na speciálního pracovníka pro komunitní plánování nebo preventivní a prorodinné aktivity. Ostatní komunikují především s radními a pracovníky sociálních odborů.

Všechny dotazované organizace mají zaměstnance na DPP, dvě třetiny z nich mají část týmu na HPP a téměř polovina má také zaměstnance na DPČ. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců (tj. na HPP a DPČ v organizaci) je 2,9 úvazku často rozděleného mezi mnoho členů týmu (např. 8,47 úvazku je rozděleno mezi dvacet zaměstnanců). Průměrná mzda pracovníka na úvazek je 19 304 korun hrubého. K tomu navíc centra v rámci své činnosti ročně využijí průměrně 573 hodin dobrovolnické práce, což se rovná celoročnímu třetinovému úvazku.

„Z dotazníku vyplývá, že se centra cítí dlouhodobě ohrožena. Chybí jim vyšší a stabilnější finanční podpora. Dotace neodráží reálnou inflaci, nejsou prostředky na vyplácení mezd kvalitním pracovníkům, neexistuje víceleté financování či nahlížení na kontinuitu činnosti. Chybí také záruka fungování v odpovídajícím prostoru, tedy dlouhodobé smlouvy. To celé je důsledkem chybějící systémově uchopené rodinné politiky hlavního města Prahy,” říká iniciátorka průzkumu Regína Dlouhá z Unie center pro rodinu a komunitu.

Pro udržení životaschopnosti jsou centra nucena neustále hledat nové zdroje financování, nové členy týmu, nové činnosti. Nuceným výsledkem je ale také zdražování služeb, stále intenzivnější lobování za sebe sama a prostory, v nichž fungují a do nichž by se – s ohledem na poptávku a potřeby veřejnosti – chtěla rozšířit.

Kontakt pro média:

Regína Dlouhá
Unie center pro rodinu a komunitu
tel: 728 564 683
e-mail: regina.dlouha@uniecenter.cz